ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **R. F. I.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2179/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 11. 2021, č. j. CPR-28684-4/ČJ-2021-930310-V237, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2022, č. j. 19 A 46/2021 - 21,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2022, č. j. 19 A 46/2021 - 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce pobýval na území České republiky na základě zaměstnanecké karty. Z důvodu změny zaměstnavatele, ke které nebyly splněny zákonné podmínky, skončil dne 25. 5. 2020 jeho pracovněprávní vztah a v důsledku toho zanikla i platnost jeho zaměstnanecké karty. Žalobce v mezidobí vedl řízení o žádosti o změnu zaměstnavatele u Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále jen „OAMP"), ovšem neúspěšně. Rozhodnutím Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly a pátrání (dále jen „správní orgán I. stupně") ze dne 5. 9. 2021, č. j. KRPA-162118-21/ČJ-2021-000022-SV, proto bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), uloženo správní vyhoštění a doba, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na jeden rok. K odvolání žalobce žalovaná svým rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozhodnutí správního orgánu I. stupně změnila toliko ohledně státního občanství žalobce, jinak je potvrdila.

[2] Proti rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který o ní bez nařízení jednání rozhodl nyní napadeným rozsudkem tak, že ji zamítl. Neztotožnil se s žádnou žalobní námitkou. Naopak dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné a že žalobci uložený zákaz pobytu na dobu jednoho roku je odůvodněný a přiměřený.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Je přesvědčen o nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku předně z toho důvodu, že již ve správním řízení byly porušeny zásady vyjádřené v § 2 odst. 3 a 4 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Správní orgány dle stěžovatele nezjistily stav věcí, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nepřihlédly ke specifickým okolnostem případu a nešetřily jeho oprávněné zájmy. Též vůbec nehodnotily zásah do jeho soukromého života. Postup správních orgánů a následně městského soudu, který jej posvětil, byl nesprávný a vydaná rozhodnutí jsou nedostatečně odůvodněná, a tudíž nepřezkoumatelná. Městský soud nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí, neboť vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností, nedostatečně vypořádal námitky uplatněné v žalobě a náležitě se nezabýval skutečným stavem věci.

[5] Nedůvodnost a nezákonnost rozhodnutí správních orgánů i městského soudu dle stěžovatele potvrzuje i nová skutečnost, která se vyskytla po doručení napadeného rozsudku. Dne 16. 2. 2022 byl vydán v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“) ze dne 22. 10. 2021, č. j. 10 Azs 172/2021 - 36, zrušující rozsudek městského soudu č. j. 11 A 110/2020 - 76 v jiné stěžovatelově věci týkající se změny zaměstnavatele. V důsledku toho nyní před Komisí pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců probíhá nové odvolací řízení proti sdělení OAMP o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty a řízení o prodloužení platnosti stěžovatelovy zaměstnanecké karty. Vzhledem k tomu, že správní orgány při rozhodování o vyhoštění stěžovatele vycházely z toho, že sdělení OAMP je v právní moci, je jejich závěr o neoprávněnosti jeho pobytu vadný a rozhodnutí o vyhoštění nedůvodné.

[6] Stěžovatel dále vytkl městskému soudu, že ve věci rozhodoval bez nařízení jednání, ačkoliv stěžovatel ve lhůtě vyjádřil výslovný nesouhlas s takovým postupem. Chtěl se jednání zúčastnit a na místě doplnit dokazování a rozšířit argumentaci ve smyslu své žaloby.

[7] Stěžovatel navrhl napadený rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že kasační stížností může být napaden pouze způsob rozhodování správního soudu, který blíže nekomentuje.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[10] Vymezením neurčitého právního pojmu „podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2005 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se jedná o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu.

[11] V projednávané věci NSS shledal pochybení městského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost je proto přijatelná.

[12] Pravidlem při soudním rozhodování je vždy nařízení ústního jednání, aby byla zachována zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání (srov. též čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy). Výjimkou z této zásady je možnost projednat věc bez nařízení jednání; tato výjimka však musí být vykládána s ohledem na zájmy účastníka řízení restriktivně.

[13] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud *rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.* Nejvyšší správní soud dlouhodobě judikuje, že rozhodne-li správní soud o žalobě bez jednání, ačkoli s tím účastníci řízení nesouhlasí, zatíží řízení vadou, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé a je důvodem pro zrušení takového rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58). V nyní projednávané věci stěžovatel namítal, že městský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, ačkoliv pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky § 51 s. ř. s.

[14] Ze spisu městského soudu vyplývá, že stěžovateli prostřednictvím jeho zástupce zaslal přípis ze dne 15. 12. 2021, č. j. 19 A 46/2021 - 13, ve kterém jej informoval o přidělení věci samosoudci, o postupu podávání případných námitek podjatosti a o možnosti rozhodnout ve věci bez jednání, pokud to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Poučil stěžovatele, že souhlas podle § 51 s. ř. s. bude dán i tehdy, pokud se ve lhůtě dvou týdnů nevyjádří. Vyzval tedy stěžovatele, aby případný požadavek nařídit ve věci jednání sdělil soudu ve lhůtě dvou týdnů. Přípis byl stěžovateli doručen dne 19. 12. 2021 (doručenka na č. l. 14 spisu městského soudu).

[15] Ze soudního spisu dále vyplývá, že v pondělí 3. 1. 2022 (doručenka na č. l. 26 spisu městského soudu) bylo do datové schránky městského soudu doručeno podání z datové schránky zástupce stěžovatele, ve kterém výslovně vyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání. Tento nesouhlas byl městskému soudu doručen ve stanovené lhůtě dvou týdnů od doručení přípisu s výzvou k vyjádření případného nesouhlasu, s přihlédnutím k pravidlu pro počítání lhůt obsaženému v § 40 odst. 3 s. ř. s. Městský soud přesto ve věci rozhodl již dne 18. 1. 2022, a to bez nařízení jednání.

[16] Na č. l. 30 spisu městského soudu je uveden úřední záznam ze dne 20. 1. 2022, z nějž plyne, že *„datová zpráva ze dne 3. 1. 2022 byla stažena až 19. 1. 2022, tohoto dne byla stažena do Lotusu a předložena soudci 20. 1. 2022.“* Skutečnost, že dne 18. 1. 2022, kdy byl vydán napadený rozsudek, nebyla datová zpráva s výslovným nesouhlasem stěžovatele s rozhodnutím bez jednání stažena a předána rozhodující soudkyni, nemění nic na tom, že tento nesouhlas stěžovatel včas vyjádřil, neboť byl doručen do datové schránky městského soudu. Městský soud tudíž zatížil řízení vadou, pro kterou nemůže jeho rozsudek obstát. Uvedeným postupem porušil nejen § 51 s. ř. s., ale zasáhl i do ústavně zaručených práv stěžovatele garantovaných v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. v čl. 96 odst. 2 Ústavy.

[17] Pokud stěžovatel svůj vyjádřený nesouhlas s rozhodnutím bez jednání neodvolá, nařídí městský soud v novém řízení jednání. V novém rozhodnutí ve věci samé se znovu vypořádá se všemi uplatněnými žalobními body a zohlední i výsledky jednání. Vzhledem k tomu, že při ústním jednání může dojít k doplnění právní argumentace k uplatněným žalobním námitkám, nelze předjímat další vývoj věci. Vypořádání ostatních kasačních námitek by tedy bylo předčasné a potvrzení či popření správnosti závěrů městského soudu by postrádalo smysl, proto se NSS ostatními kasačními námitkami nyní nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je městský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2022

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu